

Francesc Guinart Candelich (1886-1974)

Pintor dels aplecs del Baix Montseny

JOSEP M. ABRIL LÓPEZ

*Francesc Guinart Candelich (1886-1974). Painter of the
Baix Montseny's social gatherings*

El pintor Francesc Guinart Candelich va néixer a Sant Celoni l'any 1886 i va morir a Barcelona el 1974. Paisatgista de qualitat i prestigi reconegut, se'l va conèixer com "el pintor de les multituds" pel seu afany de representar paisatges en els quals els grups de gent hi tenen un paper preponderant. Les seves obres van tenir molt d'èxit als anys vint i trenta del segle XX. Va participar a les Exposicions d'Art de Barcelona (1918-1923), a la Internacional de 1929 i a les de Primavera o a Exposicions Nacionals de Belles Arts de Madrid, entre d'altres, i va obtenir diverses mencions i premis. Va reflectir, en molts dels seus olis, paisatges i festes de Sant Celoni i la comarca natural del Baix Montseny. El 1936 va marxar a Argentina i va residir a Amèrica llatina durant 12 anys, on va mostrar, amb bona acceptació, obres de temàtica catalana i paisatges de la zona. Va retornar a Catalunya el 1948.

Paraules clau: Francesc Guinart, pintura costumista, pintura paisatgista, Sant Celoni, Baix Montseny.

Painter Francesc Guinart Candelich was born in Sant Celoni in 1886 and died in Barcelona in 1974. A quality landscaper of recognized prestige, Guinart was known as the "painter of crowds" because he painted landscapes where groups of people play a leading role. His works were very successful in the 1920's and 1930's. He participated in the official Exhibitions of Fine Arts of Barcelona (1918-1923), at the International Exhibition of 1929 and the Spring Exhibitions or at the National Exhibitions of Fine Arts of Madrid among others, and he received several mentions and prizes. He reflected in many of his oils landscapes and celebrations of Sant Celoni and the natural region of the Baix Montseny. In 1936 he went to Argentina and lived in Latin America for 12 years. There he exhibited works of Catalan themes and landscapes of the area which were well accepted. He returned to Catalonia in 1948.

Keywords: Francesc Guinart, customs painting, lands cape painting, Sant Celoni, Baix Montseny.

Paisatgista de qualitat i prestigi reconegut, al celoní Francesc Guinart Candelich se'l va conèixer com "el pintor de les multituds" o "el pintor dels aplecs" pel seu afany de representar paisatges naturals i urbans en els quals els grups de gent hi tenen un paper preponderant. Aquests elements es reflectien en escenes costumistes i de tradicions populars, temes en els quals va excel·lir. La seva pintura va tenir molt d'èxit, especialment als anys vint i trenta del segle passat.

TRETS BIOGRÀFICS I VINCULACIÓ FAMILIAR AMB EL BAIX MONTSENY

Francesc Guinart Candelich va néixer a Sant Celoni el 6 d'octubre de 1886.¹ La seva vinculació baix montsenyenca, però, li ve d'arrel familiar, ja que els seus antecessors provenien de diversos pobles de la comarca natural. El pare, Bonaventura Guinart Campeny, era pintor d'ofici, originari de Sanata, a Llinars del Vallès, i fill de pagès. La mare, Josepa Candelich Jas, havia nascut a Arbúcies també de pare llinassenc i mare arbucienca. Bonaventura i Josepa es van instal·lar a Sant Celoni, on Bonaventura va poder desenvolupar el seu ofici de pintor de parets sense gaire competència. El matrimoni només va tenir un fill: Francesc Guinart Candelich.

El gener de 1912 Francesc Guinart es va casar a Sant Celoni amb la seva cosina Teresa Vilà Candelich, que era d'Arbúcies. El matrimoni va tenir dues filles: Antònia i Teresa, nascudes el novembre de 1912 i el juliol de 1921 respectivament. Al poble, Francesc va començar com a pintor, seguint l'ofici del pare, especialitat a la qual aviat va afegir la de decorador i la de pintor artístic com mostrava al seu anunci de la revista celonina *Vida Nova* de 1917: "F. Guinart Candelich. Pintura decorativa i art. Sant Martí, 22. St. Celoni".² Guinart juntament amb l'esposa i les dues filles van deixar el poble per instal·lar-se a Barcelona en la segona meitat dels anys vint. Així estava més a prop de l'ambient artístic de la capital, tot i que sovint feia estades a Sant Celoni, especialment durant les vacances d'estiu.

Després d'un intens periple de 12 anys per diversos països d'Amèrica llatina, entre 1936 i 1948, per donar a conèixer la seva pintura, el 1948 es va tornar a establir a Barcelona. L'il·lustre pintor celoní va morir a la

1 Tot i que totes les biografies del pintor recullen per error que va néixer a Sant Celoni l'any 1888, en realitat va néixer dos anys abans, el 6 d'octubre de 1886, com consta al Registre Civil de Sant Celoni, llibre de naixements, tom. 13, foli 56, núm. 61.

2 L'anunci comença a aparèixer a la revista *Vida Nova* núm. 12, de l'1 de gener de 1917, i es manté fins a l'últim exemplar de *Vida Nova* que s'ha localitzat, el núm. 143, del 18 de juliol de 1922, tot i que a partir del núm. 89, de 15 d'abril de 1920, hi ha un canvi d'adreça: "Carretera, 48".

Ciutat Comtal el 8 d'abril de 1974, amb 87 anys, després de patir una llarga malaltia.

LA FORMACIÓ COM A PINTOR

Francesc Guinart va seguir l'ofici del seu pare i es va començar a guanyar la vida com a pintor de parets i decorador. Com que tenia habilitat i destresa, aviat va destacar en aquesta especialitat. Per això, quan les cases benestants li feien encàrrecs, pintava escenes decoratives i al·legòriques a sostres i parets, com les que ornamenten alguns sostres de ca l'Oller, a la carretera Vella de Sant Celoni (1913), que representen les quatre estacions i una al·legoria de la música.

Els seus clients de la burgesia, en veure el talent que tenia amb els pinzells, el devien animar a formar-se com a pintor de quadres i a guanyar-se la vida com a artista. Va ser cap a la meitat dels anys deu quan Guinart va estudiar a Llotja, l'Escola de Belles Arts de Barcelona. La seva formació artística, doncs, va ser relativament tardana i va acabar cap al 1918, quan tenia 32 anys. Probablement la pintura *Escolans al campanar*, de format molt gran, va ser l'obra que va presentar al final dels estudis. Va regalar aquesta tela al col·legi dels germans de La Salle de Sant Celoni. La pintura estava a l'escala del centre i molts dels que han passat per l'escola la tenen ben present, tot i que pels volts del 2002 es va traslladar a la Casa Sant Josep de La Salle de Cambrils.

Mercat (Sant Celoni), 1924, Fons d'Art de Sant Celoni. Al fons de la plaça Major destaca l'antic Ajuntament, substituït el 1926 per l'actual, dissenyat per Josep Domènech Mansana. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

ELS ANYS VINT I TRENTA: ÈPOCA DE PLENITUD

Un cop acabats els estudis de pintura, la presència artística de Guinart va ser constant, especialment a les galeries de Barcelona, on va tenir molt bona acollida tant de públic com de crítica entre els anys vint i trenta. El 1920 el pintor tenia 34 anys.

Guinart aviat va trobar un llenguatge i uns temes que el definien. Anomenat per la crítica "el pintor de les multituds", es va caracteritzar per la pintura de grups de gent en escenaris naturals, com aplecs, berenars, trobades... i en festes i tradicions urbanes, com els mercats, balls de gitanes, festes

majors, envelats... on apareixien conjunts de personatges moguts i acolorits en escenes populars i costumistes. Entre els temes pictòrics de Guinart, en destaquen la preferència pel Montseny i les Guïlleries. Va reflectir, en molts dels seus olis, paisatges i festes de Sant Celoni i la comarca natural del Baix Montseny: els mercats de Sant Celoni i Hostalric, l'aplec de Sant Guillem de Campins, els balls de gitanes de Breda o Sant Celoni... Tot i que també va pintar paisatges de Mallorca, la Vall d'Aran, la Costa Brava, l'Empordà, Girona, Amer, etc.

Les primeres mostres que s'han pogut documentar de l'artista corresponen a 1919: una exposició individual a les galeries Laietanes i una altra d'institucional al Palau de Belles Arts de Barcelona. Va participar en aquestes exposicions d'art oficials de la Ciutat Comtal entre els anys 1919 i 1923, a la Internacional de 1929 del Palau Nacional –on va rebre el Diploma d'Honor de segona classe per l'obra *Roser del Montseny*– i a les de Primavera entre 1932 i 1936. També va exposar amb èxit a diferents galeries barcelonines, on pràcticament feia una mostra individual o dues cada any, i va concórrer a les que va promoure el grup Conreadors de les Arts, del qual formava part, entre 1924 i 1930. A més a més, va fer exposicions individuals a ciutats com Mataró (1931), Girona (Ateneu, 1931), Santa Coloma de Farners (1931, 1932), Olot (Sala Vayreda, 1935) o Vilada (1935).

Va participar en exposicions col·lectives a Lisboa (1921), a l'Exposició Nacional de Belles Arts de Madrid de 1924, de 1930, de 1932 –on va obtenir la tercera medalla de pintura per *Mercat (Sant Celoni)*, tela adquirida per a un museu de la capital– i de 1933 –on va ser guardonat amb la segona medalla–; al IV Saló de Tardor de Madrid (1925), i el 1930 la seva pintura *Ball de Gitanes. Breda* va ser seleccionada per a la Triennal de Venècia. Hi ha obra seva d'aquests anys al Museu de Granollers, a les col·leccions de la Generalitat de Catalunya i a les dels ajuntaments de Barcelona, Madrid i Bilbao.

Encertadament, la crítica va veure en Francesc Guinart l'influx de Joaquim Mir i, fins i tot, reminiscències de l'impressionista Paul Cézanne i de les modes postimpressionistes. Aviat van destacar obres com *Mercat*, tela de 1924 que ara es troba a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Sant Celoni, que es va reproduir a la *Gasete de les Arts*³ amb una molt bona crítica, ja que sobresortia especialment entre la resta de pintures dels Conreadors de les Arts. També el diari *ABC*, a Madrid, va reproduir el seu quadre *Ball de Gitanes* present al Saló de Otoño de la capital⁴. Les seves obres

3 *Gasete de les Arts*, any 1, núm. 13, 15 de novembre de 1924.

4 *ABC*, 18 d'octubre de 1925, pàg. 3.

van merèixer elogis molt afalagadors del crític i historiador de l'art José Francés: "La naturaleza tiene en sus cuadros el color y la forma de frondas, cumbres, aguas, valles, por milagro cotidiano de la luz; las ciudades y los pueblos también su acento cromático y sus arabescos exactos; pero, además, el movimiento y la voz de las gentes vivas y agrupadas para un festejo, un mercado, un dolor colectivo o una rebeldía súbita. Por lo tanto, hay que apreciar en Guinart el paisajista y el costumbrista".⁵

Enamorat de les festes populars, tracta les multituds dins dels paisatges de manera diferent a la del seu gairebé contemporani Joan Colom Agustí (Arenys de Mar, 1879-Barcelona, 1969), pintor que el va precedir en el tema i que devia influenciar en el primer Guinart. "Quan fon l'element humà amb el paisatge és quan se'ns mostra més reeixit"⁶ comentaven des de *Juventut Catalana* el 1925, tot reproduint, significativament, dues obres seves: *La Festa Major* i *Les Maleïdes* (Vall d'Aran). També es destacava el puntillisme de la seva tècnica, el gust per escollir els temes, la riquesa dels colors i la traça en barrejar-los, amb un contrast atrevit, i s'afirmava que "és un dels artistes que més verament tracta els quadres representant costums de pobles modestos i els seus rotllos de gent al voltant de la cobla. Les grans multituds de vila en festa són interpretades per en Guinart com pocs saben fer-ho".⁷ Les seves obres donen sempre la impressió de moviment a causa dels grups humans, conjunts movedissos i acolorits que tenen una vibració especial.

Festa Major (Hostalric), 1925 o 1932, col·lecció particular. Vista pràcticament aèria de la plaça dels Bous, amb l'envelat característic de les festes majors i tot de grups que s'hi acosten. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

El prestigiós crític i historiador de l'art Joaquim Folch i Torres, que va ser director general dels museus barcelonins des de 1920 i va crear el Museu d'Art de Catalunya el 1934, va fer el text del catàleg de l'exposició de Guinart de 1927 a les Galeries Laietanes. Folch parlava del caràcter tímid i modest del pintor i elogiava la seva obra. "Estimem en la seva pintura, sobretot, aquells trossos emocionats i vívids, on pampalluguen les

5 Text redactat a Madrid, l'octubre de 1925. Reproduït al catàleg de l'exposició a les Galeries Witcomb, Buenos Aires (Argentina), 1936.

6 *Juventut Catalana*, núm. 49, 19 de novembre de 1925.

7 *L'Esquella de la Torratxa*, núm. 2532, 30 de desembre de 1927.

multituds virolades, movent-se dins l'escenari d'un mercat, a plaça, o al recés d'una ermiteta en festa. Es veu que l'artista estima molt la terra i tots els homes que s'hi belluguen, i es complau a pintar-los a l'hora joiosa de les danses i les fires, els aplecs i les festes majors". Amb bon ull, el definia com a pintor de les multituds i dels aplecs, i defensava la tasca de Guinart com a veritable artista: "Francesc Guinart és dels que compleix molt bé la noble feina que per vocació ha escollida, car en la seva pintura hi ha aquest pampallugueig vital que és el que ens atrau en tota pintura bona".⁸

D'altres crítics, com Màrius Gifreda, destacaven algunes obres però l'advertien del perill del seu decorativisme des de la revista *Mirador*.⁹ Bona part de la crítica coincidia que les seves aglomeracions humanes en el paisatge estaven executades amb mestria i domini de la tècnica. El pintor i tractadista d'art Rafael Benet, des de *La Veu de Catalunya*, també afirmava: "les seves teles sobre temes d'aplec i festes rurals el fan gairebé un pintor costumista que excel·leix en les seves notes de moviment i caràcter. Intensificant-se més cada dia, Guinart demostra amb aquesta exposició haver aconseguit els propòsits que ens manifesta al capçal del Catàleg, on diu que vol endinsar-se fins al pregon de l'ànima dels paisatges i de les festes que pinta".¹⁰

El 1932, la vivacitat de les multituds a l'aire lliure consolidava el seu prestigi, però els seus paisatges sense figures també anaven agafant caràcter: "En els paisatges és on Guinart registra una ascensió més positiva. La paleta se li ha fet més expressiva i dolça, i l'enumeració dels accidents hi és atesa amb més rigor sense destruir la sensació de totalitat".¹¹ En ell es reconeixia una concepció personal del paisatge, de gran originalitat i valor pictòric.

Malgrat la bona acollida artística, als anys vint i trenta Guinart va continuar els treballs de pintor decorador i muralista. Segurament corresponen als anys vint les decoracions murals que va fer per a l'Hotel Montsoriu d'Arbúcies, amb representacions de la dona d'aigua o del castell de Montsoriu.¹² Poden ser d'aquesta mateixa època, o fins i tot anteriors, algunes ornamentacions i murals de cases benestants de Santa Coloma de Farners o les decoracions del mas Parés a Sant Martí Sapresa (municipi de Brunyola, Selva). Pels volts del 1932 va decorar el Teatre Círcol Columbense, de Santa Coloma de

8 Catàleg: *En Guinart exposa les seves pintures del 24 desembre 1927 al 7 gener vinent*. Galeries Laietanes, Barcelona, 1927.

9 *Mirador*, núm. 44, 28 de novembre de 1929.

10 Text de Rafael Benet a *La Veu de Catalunya*, reproduït a *Montseny*, núm. 179, 14 de febrer de 1931.

11 *La Publicitat*, 29 de gener de 1932.

12 COLL I CASTANYER, Jaume, *Breda històrica i actual*. Editorial Montblanc, Granollers, 1971, pàg. 275.

Farners,¹³ i a finals de 1933 va treballar en quatre grans plafons decoratius per ornamentar el Metropol Cinema de Barcelona, inaugurat el gener de 1934.¹⁴

L'ESTADA A AMÈRICA LLATINA, DE 1936 A 1948

La intenció del pintor de recórrer el continent americà per donar a conèixer el seu art ja s'anunciava en un reportatge de 1934: "Francisco Guinart, el pintor de las multitudes, irá a América como embajador del arte pictórico español".¹⁵ Guinart hi volia anar

tan aviat com tingués "unas cincuenta telas de grandes dimensiones, con asuntos interesantes y característicos de Cataluña, Vizcaya y Andalucía, que exhibiré, primeramente, en América del Norte, y seguidamente en las del Centro y del Sur. Quiero que se conozca allí el actual momento de la pintura española". Encara havia de trigar uns mesos a marxar, ja que primer volia anar a Bilbao a pintar algunes teles sobre el País Basc i després a Andalusia. José Gaya Picón, el periodista autor de l'article, destacava

Aplec de Sant Guillem (Campins), cap a 1931, col·lecció particular. L'ermita, enmig d'un paisatge d'aires noucentistes, aplega un grup de gent diminuta al seu redós i té el Montseny al fons. Obra dedicada a Josep Torras el 1931. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

que "Francisco Guinart, con la excursión que prepara por las Américas, prestará un señalado servicio al Arte español, a la pintura española. Su embajada espiritual tendrá, indudablemente, gran resonancia, y pondrá a gran altura el nombre de Cataluña, y con el de Cataluña, el nombre de España".

A mitjan anys trenta l'èxit de vendes de Guinart anava declinant, en part perquè hi havia canvis de modes i joves artistes que s'obrien camí. D'altra banda, el 1936 es respiraven aires convulsos a Barcelona, ja hi havia el clima prebèl·lic que anunciava la Guerra Civil que estava a punt de començar. Aquesta inestabilitat dificultava la vida artística de Barcelona i poder viure de la pintura. Per això Francesc Guinart va decidir anar a Amèrica a buscar nous mercats per a la seva obra.

¹³ *Montseny*, núm. 250, 8 d'octubre de 1932.

¹⁴ *La Rambla*, núm. 215, 29 de gener de 1934.

¹⁵ *Mundo Gráfico*, de Madrid, secció "Reportajes de Mundo Gráfico en Cataluña", 1934.

L'any 1936, abans d'esclatar la Guerra Civil, va marxar amb la dona i les dues filles a Argentina, aleshores tenia 50 anys. Va portar 50 quadres amb temes de Catalunya i d'Andalusia que van tenir molta acceptació, especialment entre els catalans que hi residien, però també entre els argentins. A la revista *Destino* d'octubre de 1948, el pintor explicava que "el 'Aplec de Sant Guillem', Montseny, con su bullicioso y colorido grupo de sardanistas, con los romeros que comen al pie de los altos chopos, de las encinas y castaños, ocupa un lugar de honor en el despacho presidencial del general Perón en la Casa Rosada".¹⁶

Les pintures de Guinart van atreure de seguida el públic català establert a Argentina. Però l'artista aviat va fer seus els paisatges americans. El 1944, des de *Mundo Artístico*, destacaven que "F. Guinart es un pintor que sabe captar con singular acierto los temas donde la multitud pone la nota polícroma y dinámica. Así sus telas playeras y paisajes urbanos bonaerenses. Prensa en muchos casos la pasta con la espátula aumentando todavía de este modo la luminosidad y brillantez colorística de su pintura".¹⁷ Allà va pintar temes de la zona: mercats, places, paisatges... seguint el seu estil.

Va residir a Amèrica llatina fins al 1948, quan tenia 62 anys. També va viure i realitzar exposicions a Colòmbia, l'Uruguai o el Brasil. Bona part de les obres d'aquesta època es van quedar a l'Amèrica llatina i es poden trobar pintures seves en diversos museus americans (Museu Rosa Galisteo de Rodríguez a Sant Fe (Argentina), Museu de Belles Arts de Río de Janeiro, museus de Bogotà, Santa Marta i Cartagena (Colòmbia).

Finalment l'any 1948 va tornar a Catalunya, encara que va viatjar novament a Amèrica en altres ocasions per a exposar-hi. A partir del 1953 va anar a pintar i exposar a Xile, Perú i Colòmbia, i a finals dels anys cinquanta també va estar a Veneçuela.

ELS ANYS CINQUANTA I SEIXANTA, LA DARRERA ETAPA

Quan Guinart va tornar el 1948 a Catalunya es va establir a Barcelona i va intentar de tornar-se a fer un lloc en el món artístic de la capital, però era difícil. La competència era forta, havia estat dotze anys fora i el llenguatge pictòric havia canviat. El mateix 1948 ja va fer una exposició a les galeries Syra, amb nous temes de Catalunya que seguien la seva línia i algunes obres que havia portat d'Amèrica, com *Carnaval en Buenos Aires (Argentina)*. Les mostres a Barcelona es van anar espaiant: la segona de la qual tenim notícies correspon al 1960 i va ser a La Pinacoteca. Hi va tornar el 1963 i el 1966, quan va fer una mostra que reunia algunes

¹⁶ *Destino*, núm. 585, 23 d'octubre de 1948.

¹⁷ *Mundo Artístico*, 15 de gener de 1944.

obres antigues per celebrar el 50è aniversari de la seva primera exposició a Barcelona.

D'aquest període destaca el *Ball de Gitanes del Vallès. Sant Celoni*, pintada el 1955 per participar en un concurs de la Diputació de Barcelona. La pintura es conserva actualment a la Sala de Plens de l'Ajuntament.

La pintura de Guinart en la darrera etapa és més atapeïda, de traç gruixut i basada en taques nervioses que aconsegueixen traslladar una sensació de moviment, gatzara i alegria. La gràcia del seu període de joventut canvia en els anys cinquanta i, molt especialment, en els anys seixanta, i esdevé un conjunt farcit de color i pintura densa que, malgrat tot, també té el seu atractiu i, sobretot, és molt personal. L'economia del pintor, que en aquests temps era més aviat precària, es basava en la venda de quadres, i per propiciar l'adquisició per part dels interessats, va repetir moltes versions de pintures que havien tingut èxit en el seu moment, als anys vint i trenta.

Sardanes. Amer, cap a 1934, col·lecció particular. Guinart va pintar en diverses ocasions festes i mercats a la bella i acolorida plaça porticada d'Amer. Obra dedicada el 1934 a Marcos Redondo, baríton andalús establert a Catalunya. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura)

El 1965 va ser elegit president del grup d'artistes pintors de l'Agrupació Nacional Sindical de Belles Arts.¹⁸ Francesc Guinart Candelich va morir a Barcelona el 8 d'abril de 1974, després d'una llarga malaltia. Tenia 87 anys i s'estava "en una calleja del barrio de Santa Catalina, en una tienda, sin apenas luz, flanqueada de bares ruidosos y de gente jaranera y extraña".¹⁹

FRANCESC GUINART I LA SEVA EMPREMTA A SANT CELONI

Guinart va col·laborar activament en les manifestacions culturals celonines abans de la Guerra Civil. Com a membre del Centre Popular, va dissenyar la nova decoració de la sala de festes del local (1919), que es va renovar del tot i en la qual sobresortien especialment dues "hermoses teles ornamentals, que representen el ball clàssic i un ball de Mimis i Rodolfo

¹⁸ *La Vanguardia*, 12 d'abril de 1974. PUJOL MAS, Andreu, "Francesc Guinart, pintor oblidat", *L'Actualitat del Baix Montseny*, núm. 246, 29 d'abril de 2011.

¹⁹ *Destino*, núm. 1522, 8 d'octubre de 1966.

a l'aire lliure, sota pomeres".²⁰ També va realitzar diversos decorats per a les obres de teatre que s'hi representaven. Tenen molta importància les decoracions murals que va fer a cases senyoriales del poble, com ca l'Oller (1913), a la carretera Vella, o a can Brunell (1926), al carrer de Sant Josep. A la primera, la més espectacular, hi destaca especialment la decoració dels sostres de dues sales: la de música, amb un grup de geishes tocant instruments en una al·legoria de les arts musicals; i el menjador, amb la representació de les quatre estacions. Per a ornamentar la casa també va pintar dues grans obres sobre tela, que imiten tapissos amb temes extrets de Goya. A can Brunell s'han d'esmentar els dos plafons decoratius de l'entrada, amb paisatges de tema oriental.

Va elaborar dibuixos per a capçaleres de les revistes locals *Vida Nova* (1916-1922), *Montseny* (1927-1936) i *Germinal* (1928-1931). Les dues darreres, a més a més, es van fer ressò dels seus èxits en les exposicions barcelonines o als salons de Madrid, van reproduir crítiques d'altres diaris i van publicar fotografies d'obres, entrevistes i reflexions del pintor, entre les quals destaca "La fesomia dels pobles",²¹ on proposava de convertir Sant Celoni en la granAVINGUDA del Montseny.

Hi va haver altres intervencions de Guinart, més anecdòtiques si es vol, com el pessebre que Josep Torras Gené va fer amb figures de l'escultor Lluís Montané i un fons pintat per Guinart el Nadal de 1928²². L'industrial donava suport als dos joves artistes del poble, i pels volts de Nadal del 1930 els va convidar, amb el seu cotxe, a visitar els pessebres d'Olot amb l'objectiu d'agafar idees per al pessebre de Torras. En el viatge, Guinart va descobrir Amer i la seva plaça, que tantes vegades va pintar més endavant: "De la plaça, tota en fistonada de voltes, se n'enamora en Guinart".²³

El 1924 va fer la seva primera exposició a Sant Celoni, a l'Hotel Suís, amb motiu de la Festa Major²⁴ i el 1926 va inaugurar un estudi al poble amb el seu amic, l'escultor Lluís Montané.²⁵ Dos anys més tard, el 1928, els dos artistes van exposar a la vila, al cafè de can Ponç,²⁶ i a començament

²⁰ *Vida Nova*, núm. 65, 16 de març de 1919. La nova decoració es va estrenar per les festes de Carnaval.

²¹ *Montseny*, núm. 198, 18 de juliol de 1931, i núm. 199, 25 de juliol del 1931.

²² *Germinal*, núm. 7, gener de 1929. La fotografia de la portada correspon al pessebre esmentat.

²³ *Germinal*, núm. 31, febrer de 1931.

²⁴ *La Veu de Catalunya*, any 34, núm. 8815, 1 de setembre de 1924.

²⁵ *Germinal*, núm. 1, juliol de 1928. Reprodueix els discursos inaugurals de Montané i Guinart.

²⁶ *Germinal*, núm. 2, agost de 1928. Amb una fotografia de la mostra a la portada i la crònica a l'interior. Es va clausurar amb un concert del músic celoní Rafael Ferrer, violí, i Narcís Pujol, piano.

dels anys trenta Francesc Guinart va organitzar i dirigir l'efímera Escola Municipal d'Arts i Oficis de Sant Celoni (1931-1932). El 1930 també va participar en una mostra sobre el paisatge del Vallès, organitzada per la Casa del Vallès a l'Hotel Suís.²⁷ Després de tornar d'Amèrica, als anys seixanta va fer dues mostres a Sant Celoni: una a l'Ateneu (1962), promoguda per l'entitat, i l'altra a la biblioteca de la Caixa de Pensions (1969), organitzada per l'Associació d'Antics Alumnes de La Salle.

El 2019, 50 anys després d'aquesta darrera mostra d'homenatge que se li va fer al poble el 1969, l'Ajuntament va organitzar una exposició de les obres d'en Guinart, una antològica per tornar a posar el seu nom al lloc d'honor que li correspon i donar a conèixer i fer accessible la seva obra a la gent. Aquests han estat els objectius de la retrospectiva *Francesc Guinart (1886-1974). Pintor dels aplecs del Baix Montseny*, que es va fer a la Rectoria Vella els mesos de setembre i octubre de 2019. La mostra va gaudir d'una gran acollida: més de 1.000 persones la van visitar i van poder constatar la vàlua d'aquest artista.

Enramades del Sorral (Arbúcies), 1948, col·lecció particular. El barri engalanat amb banderetes, la sardana de dues rotllanes i el balcons plens de gent en les típiques festes d'Arbúcies. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

L'obra del pintor està molt dispersa, però gràcies al suport de la família de Josep Prat Sibina, un entusiasta del pintor, ja traspassat; de Joan Oller Sibina, un altre ferm defensor de l'artista; i de l'historiador que signa aquest article, es van poder documentar 81 obres a Sant Celoni i els seus entorns, repartides entre 23 propietaris. De totes aquestes obres, a l'exposició hi havia una selecció de 35 pintures. La mostra també va servir per aprofundir en l'estudi de la trajectòria artística de Francesc Guinart mitjançant la recerca en arxius i hemeroteques.

Amb l'objectiu de conservar el record del pintor, des de fa anys l'Ajuntament ha aplegat, per adquisicions i donacions, set obres de Francesc Guinart, bona part de les quals s'exposen a la Sala de Plens. Entre aquestes pintures n'hi ha de tan interessants com el *Mercat* (Sant Celoni), de 1924, o el *Ball de Gitanes del Vallès. Sant Celoni*, pintat el 1955. Ara, Francesc Guinart

²⁷ *Germinal*, núm. 26, setembre de 1930.

torna a ser conegut al poble. Preservar la seva memòria és un repte per a tots els celonins.

OBRES PICTÒRIQUES

Diumenge de Rams (Sant Celoni), 1929, col·lecció particular. Guinart modifica la perspectiva girant una mica la façana de l'església per fer-la frontal, amb l'objectiu de plasmar els esgrafiats barrocs que la decoren. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

Aplec de Farners, 1935, col·lecció particular. Sardanes, grups fent l'àpat al costat de la tartana, infants que juguen, parades... gatzara i bullici davant el santuari de la Mare de Déu de Farners. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

Ball de Gitanes del Vallès. Sant Celoni, 1955, Fons d'Art de Sant Celoni. El balls de Carnaval que donen fama al poble en una plaça plena d'espectadors a les grades i als balcons de les cases. Guinart tenia 69 anys quan va pintar l'obra. (Foto: J. M. Abril. Reproducció autoritzada pel propietari de la pintura).

BIBLIOGRAFIA

- ABRIL, J. M. – Portals, J. (2005), *Sant Celoni, 1925-1935. De la dictadura a la República*, Sant Celoni: Centre d'Estudis i Documentació del Baix Montseny, pàgs. 164 i 167-168.
- AA.VV. (1948), "Catalanes en Brasil. A la sombra del 'Pan de Azúcar'", *Destino*, núm. 585, 23 octubre 1948, pàg. 6; també [en línia] < https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1337679 > [Consulta: abril 2020].
- AA.VV. (1980), *Diccionario "Ràfols" de artistas de Cataluña, Baleares y Valencia*, Volum II, Barcelona: Edicions Catalanes, pàg. 560.
- COLL I CASTANYER, J. (1971), *Breda històrica i actual*, Granollers: Editorial Montblanc, pàgs. 274-275.
- FONTBONA, F. (dir.) – MONTMANY, A. – NAVARRO, M. – TORT, M. (1999), *Repertori d'exposicions individuals d'art a Catalunya (fins l'any 1938)*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, LI, pàgs. 173-174.
- FONTBONA, F. (dir.) – MONTMANY, A. – COSO, T. – LÓPEZ, C. (2002), *Repertori de catàlegs d'exposicions col·lectives d'art a Catalunya (fins al 1938)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, LIX.

